

MILOŠ PIETOR

LORD SLOVENSKEHO DIVADLA

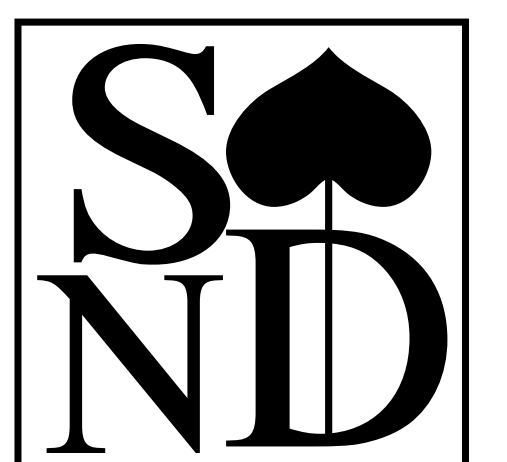
SLOVENSKÉ
NÁRODNÉ
DIVADLO
104. SEZÓNA

AUTORKA VÝSTAVY Martina Daubravová
ODBORNÝ KONZULTANT Vladimír Štefko
JAZYKOVÁ REDAKCIA Mária Kvaššayová
PRODUKCIA Zuzana Poliščák Šnircová
AUTORI POUŽITÝCH FOTOGRAFIÍ Jaroslav Barák,
Pavol Blažo, Boleslav Boška, Jozef Fecko, Vladimír Hák,
Jana Nemčoková, Anton Sládek, Jozef Vavro

Materiály použité na výstavu sú z Archívu
a dokumentácie Divadelného ústavu.
© Výstavu pripravil Divadelný ústav v spolupráci
so Slovenským národným divadlom v roku 2023.
Divadelný ústav a Slovenské národné divadlo sú
štátnymi príspevkovými organizáciami zriadenými
Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky.

DIVADELNÝ ÚSTAV
BRATISLAVA
THE THEATRE INSTITUTE

MINISTERSTVO
KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Miloš Pietor (1933 – 1991) pochádzal z významnej martinskej rodiny, ktorá patrila k oporám slovenského kultúrneho života a ktorej príslušníci boli spätí s aktivitami Slovenského spevokolu a ďalších kultúrnych organizácií. Práve jeho pôvod mu zaistil vzdelanie a kultúrnu rozhládenosť.

V roku 1954 absolvoval štúdium herectva na Odbornom divadelnom kurze pri Štátnom konzervatóriu v Bratislave, v roku 1959 ukončil štúdium réžie na Vysokej škole múzických umení v Bratislave. Ako mladý režisér pôsobil v rokoch 1958 – 1959 v činohre Divadla Jonáša Záborského v Prešove, 1959 – 1961 bol členom VUS-u (Vojenský umelecký súbor) v Bratislave, 1961 – 1962 režisérom činohry Divadla Jozefa Gregora Tajovského vo Zvolene. V 60. rokoch sa stal profilujúcim režisérom

v Divadle Slovenského národného povstania v Martine (1962 – 1971 a 1972 – 1973), kde sa réžiami ruskej, americkej, ale aj slovenskej drámy prepracoval medzi špičku režisérov. Začiatkom 70. rokov prišiel do Bratislavy, kde najprv pohostinsky režíroval v Divadle na korze a v rokoch 1971 – 1972 a 1973 – 1978 pracoval ako režisér činohry Novej scény, a od roku 1978 do 1991 činohry Slovenského národného divadla, kde bol v roku 1990 zároveň vymenovaný za riaditeľa. Od roku 1977 pôsobil aj ako pedagóg na Vysokej škole múzických umení v Bratislave. Do povedomia sa dostal aj ako režisér množstva televíznych inscenácií a aj ako príležitostný herec v dnes už zľudovených filmoch ako napr. *Pacho, hybský zbojník* (1975), *Sváko Ragan* (1976), *Vianočné oblátky* (1977), *Plavčík a Vratko* (1981) a i.

KARIKATÚRA Miloš Pietor
AUTOR Alexander Richter

Miloš Pietor sa do dejín slovenského divadla zapísal inscenáciami A. P. Čechova, W. Shakespeara, ale aj slovenskej klasiky. Bol typom režiséra – dramaturga, ktorý dôsledne analyzoval významy textu. Vo svojej režijnej tvorbe syntetizoval realistické divadlo a moderné, avantgardné prúdy. Hoci vychádzal z tradičných polôh divadelnej réžie, obohacoval ju súčasnou interpretáciou, a to nielen v textovej, ale najmä v hereckej zložke. Pre Miloša Pietora bol herec najdôležitejším stavebným kameňom inscenácie, pomocou ktorého akcentoval významy. Vyhľadával také významy, ktoré text ozvláštneným spôsobom približovali k divákovi a pri ktorých bol podtext a fyzické konanie herca v neustálom napätí s prvoplánovým významom textu. Na rozhraní 60. a 70. rokov sa zmenila

Pietorova režijná optika, preniesol dôraz z individuálnej kresby hrdinov a ich vnútorného sveta na kresbu vzťahov a spoločenských súvislostí. Priniesol tak metaforický obraz spoločnosti, v ktorej sa individuálne sily a motívy konfrontujú so silami historickými a spoločenskými. V divadelných inscenáciách kládol dôraz na psychologickú prepracovanosť postáv a ich vzájomných vzťahov so zreteľom na divadelno-estetickú účinnosť. Svojím profesionálnym prístupom, vzdelaním a režijným rukopisom sa výrazným spôsobom podieľal na umeleckom profilovaní divadiel, v ktorých pôsobil, a slovenského divadla vôbec. Vďaka tomu patril Miloš Pietor k najvýraznejším osobnostiam slovenského divadla.

01

Prvým angažmánom Miloša Pietora bola činohra Divadla Jonáša Záborského v Prešove, kde vytvoril viacero zaujímavých inscenácií. Jeho režisérskym debutom bola Solovičova dráma *Súhvezdie draka*. Neskôr zaujal divadelnú kritiku komédiou *Sluha dvoch pánov*, v ktorej dominovala uvoľnenosť, vtip a šarm.

01
J. Solovič: *Súhvezdie draka*
DJZ Prešov, 20. 9. 1958
Ladislav Farkaš (Cyprián Závora),
Etela Harantová (Marieta)

02
J. Solovič: *Súhvezdie draka*
DJZ Prešov, 20. 9. 1958
Ladislav Farkaš (Cyprián Závora)

02

03

REŽIJNÉ ZAČIATKY

03
C. Goldoni: *Sluha dvoch pánov*
DJZ Prešov, 31. 1. 1959
František Papp (Silvio),
Štefan Petrák (Pantalone)

04
C. Goldoni: *Sluha dvoch pánov*
DJZ Prešov, 31. 1. 1959
Etela Harantová (Smeraldina),
Oldo Hlaváček (Truffaldino)

04

Burianova dramtizácia pozoruhodnej novely *Don Pablo, Don Pedro a Viera Lukášová* od Boženy Benešovej bola prvým uvedením na slovenskom profesionálnom javisku. Lyrický príbeh 11-ročného dievčaťa patril medzi význačné prínosy do českej prózy v období medzi dvoma svetovými vojnami. V Divadle Jozefa Gregora Tajovského sa Miloš Pietor ako režisér pohostinsky predstavil komédiou G. Weisenborna *Dve Martanky na zemi* (pôvodný názov komédie *Dvaja anjeli vystupujú*).

Divadelná poznámka

HRA O MLADOSTI

K SLOVENSKÉMU UVEDENIU BURIANOVEJ DRAMATIZÁCIE VIERY LUKÁŠOVEJ

Príbeh Viery Lukášovej – dievčaťa poznávajúceho zložitosti života – poznali sme doteraz z románu Boženy Benešovej a zo staršieho českého filmového spracovania. Ti šťastnejší aj zo skvelého predstavenia v pražskom D 34, kde ho inscenoval nedávno zosnulý národný umelec E. F. Burian. Problematika Viery Lukášovej je stále aktuálna. Rovnako dnes ako pred mnohými rokmi. Mladý, dospievajúci človek je vždy postavený pred komplex otázok a problémov, ktoré sprievádzajú jeho „prestup“ z rozprávkovej ríše detstva do reálneho sveta dospelosti. Ešte stále je Burianova hra mladá. Mladá nielen preto, že hovorí o mladých. Mladá predovšetkým svojím postojom k veľkému rozporu, ktorý sa odohráva v duši človeka na rozhraní detstva a dospelosti. Mladá požíva a myšlienkou. V mere mladosti sa obracia ku každej dospievajúcej generácii, ale aj k starším ľuďom.

Táto mladá hra o mladých našla miesto v repertoári Divadla Jozefa Záborského v Prešove v režii Miloša Pietora. Je to zásluhou čín prešovskej dramaturgie, že ako prvá uviedla hru na slovenskej scéne. A užitočný čin pre divadlo, lebo súbor bol postavený pred zložitý problém inscenovať hru s jednoduchým dramatickým príbehom, zato tým komplikovanejšou myšlienkovou náplňou. Režisér pochopil dve podstatné vlastnosti predlohy: hĺbku myšlienky, skrytej za jednoduchým príbehom, a nevednú poetičnosť, s akou je filozofia hry vyjadrená. Prejavilo sa to v jeho úsilí viesť hercov k prejavu zodpovedajúcemu týmto znakom. Úspech inscenácie spočíva v tom, či herci dokážu jemne vyjadriť kontrast medzi textom a podtextom hry. Takýto tvorivý spôsob kladie na herca veľké požiadavky predovšetkým v dokonalom pochopení myšlienkového podstaty hry vôbec a každej jednotlivéj úlohy zvlášť. Nie všetci herci dokázali tieto požiadavky splniť. Ide predovšetkým o Elenu Šoltésiovú v úlohe starej pani Lukášovej. Svoju postavu založila na vonkajšej charakterizácii – prísna reč, strohé držanie tela. Tieto znaky prevládali nad hlbším psychologickým prekráslením, ktoré postavu chýbalo. Takéto pochopenie zjednodušilo aj vzťah pani Lukášovej k Vieri, ktorý bol z jej strany iba lamentáciou zlej stareriny nad nepodareným dieťaťom. Hlbší zmysel tohto vzťahu – konflikt mladosti a skotnatej konvencie – herečke unikol. Vo väčšej miere podarilo noví Petrákovi. Ani on sa však nevyhol nie- sa charakterizovať postavu pána Lába Štefana ktorým zjednodušujúcim črtám. Napríklad v dialógu s pani Lukášovou na cintoríne hovoril svoj text bez toho, aby divák z herecovej hry pochopil, čím herec vo vnútri žije. Jeho slová vyzneli ako obžaloba života z úst starca a nie ako prefrkaný úsok, ktorým je charakterizovaný tento pokrytec. Dokonalým splnením autorových a režisérových požiadaviek bol výkon Eržiky Bárthovej v titulnej postave. Zahrala dvanásťročnú dievča a ne-sklznúť do šablóny je pre herečku ťažkým orieškom. Eržike Bárthovej sa to podarilo. V súlade s režijným zámerom vynikajúco vy-jadrila detskosť, samopašnosť aj hlbavosť Viery, ktorú na ceste za poznaním nezastaví nijaká prekážka. Škoda, že jej partner Štefan Servátka (Jarko) nebol tým drzým, ale sym-patickým pražským chlapíškom. Skôr pripo-míval operetného mladokomika. Toto pred-stavenie si záiste obľúbia všetci, čo milujú mladosť a poéziu. MILAN LASICA

06

07

05

- 05
B. Benešová – E. F. Burian:
Viera Lukášová
DJZ Prešov, 12. 9. 1959
Alžbeta Barthová (Viera Lukášová),
Štefan Petrák (Pán Láb)
- 06
B. Benešová – E. F. Burian:
Viera Lukášová
DJZ Prešov, 12. 9. 1959
Recenzia v súdobej tlači
- 07
G. Weisenborn:
Dve Martanky na zemi
DJGT Zvolen, 4. 4. 1959
Alžbeta Barthová (Nu), Ján Gogál (Gil)
- 08
G. Weisenborn:
Dve Martanky na zemi
DJGT Zvolen, 4. 4. 1959
Katarína Paulovičová (Na),
Alžbeta Barthová (Nu)

08

09

Miloš Pietor sa významnou mierou zaslúžil o zažehnanie krízy Divadla Slovenského národného povstania a v 60. rokoch sa stal jeho profilujúcim režisérom. S hereckým súborom si po tvorivej stránke rýchlo porozumel, čo ukázali aj prvé inscenácie. Inscenácia *O myšiach a ľuďoch* si získala pozitívny ohlas aj u kritiky. Jaroslav Vrzala dostal za úlohu Lannieho Hereckú cenu 1963. V Martine začal rozvíjať aj líniu štylizovaného divadla. Karvašovu drámu inscenoval ako nemilosrdnú grotesku a sústredil pozornosť na autorov text v jeho tragike i komickosti.

11

09
J. Steinbeck: *O myšiach a ľuďoch*
DSNP Martin, 6. 4. 1963
Jaroslav Vrzala (Lannie),
Elena Faguľová (Curleyho žena)

10
J. Steinbeck: *O myšiach a ľuďoch*
DSNP Martin, 6. 4. 1963
Jaroslav Vrzala (Lannie),
Emil J. Horváth (Candy),
Ján Blanský (Crooks)

11
P. Karvaš: *Veľká parochňa*
DSNP Martin, 20. 3. 1965
Andrej Vandlík (Premiér),
Igor Hrabinský (Generál),
Jaroslav Vrzala (Pobočník)

12
P. Karvaš: *Veľká parochňa*
DSNP Martin, 20. 3. 1965
Tibor Bogdan (Hanjo Hraschko),
Alžbeta Barthová (Bimbi)

MARTINSKÉ OBDOBIE

10

12

13

V druhej polovici 60. rokov už bol Pietorov režijný rukopis vykryštalizovaný a pokračoval v uvádzaní svetovej klasiky. Úspech si získal vynikajúcou inscenáciou Gorkého *Na dne*, ktorá predstavovala pilier martinského obdobia a na ktorej prvýkrát spolupracoval s Vladimírom Strniskom ako s dramaturgom. Inscenácia *Na dne* je v rámci dejín slovenského divadla často uvádzaná ako učebnicový príklad režisérскеj techniky postavenej na divadelnej pôsobivosti, vyplývajúcej z rozdielu medzi počutým a videným, kontrapunktom medzi textom a fyzickým konaním herca.

15

Takmer dokonalé predstavenie Martinčanov

Dobrý chýr nesklamal

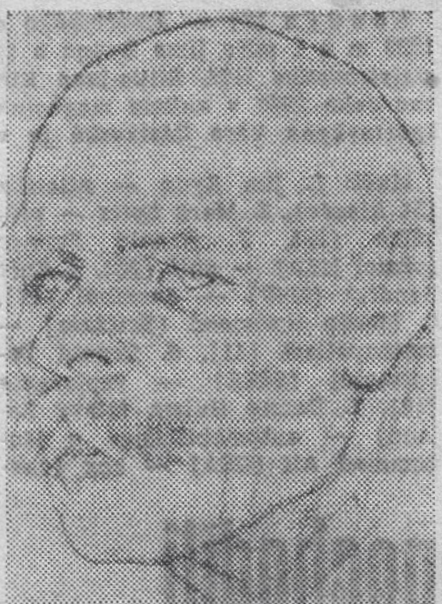
Pri príležitosti divadelnej prehliadky k 50. výročiu Veľkého októbra predstavilo sa minulý týždeň v DPOH Divadlo SNP Martin dvoma inscenáciami — Čechovovými TROMI SESTRAMI a Gorkého hrou NA DNE. Režiu obidvoch inscenácií mal šéf súboru Miloš Pietor. Po Troch sestrách aj tentoraz Martinčanovia dokázali vysokú úroveň, ktorá znesie aj najprísnejšie profesionálne kritériá.

Gorkého hra *Na dne* patrí medzi najznámejšie a najhranejšie dramatické diela autora s od svojho vzniku v roku 1902 našla opodstatnenie stále miesto v repertoári najjednoduchšieho európskeho i hrát. I keď sobolešným spôsobom, nestačí dokonca ich ani iba chápať. Treba ich žiť — šédivadlo zaznamenalo už viac ako pol druha tisíc predstavení. Skutočnosť, že táto hra — ajstrovskej pravzoru realizmu a pesimierne citliva, až do mikroskopických detailov plasticky vykreslená zlosterka najrozličnejších charakterov v ich spoločnom bezvýchodiskovom osude — udržala si sympatie a nehabituálny záujem obecenstva o svojom viac ako polstoročnom existovaní, ukazuje sa azda byť a priori nie posledným ktorom úspešnosť inscenácií, ktor je to však naozaj — tá skutočnosť, možnosť porovnanie s vyspelými rutinovanými súborami kladie režiséra i hrovcov pred neľahký problém: ako predstaveniu všetko to, čo u dala iní, ostrieľaní maistri pokúsiť sa dať mu aj voľne vyššie, citlivo uchopiť hru a chcať vyniknúť všetkému toa večne živému a aktuálnemu.

Hra *Na dne* — to nie je len hra hrn takmer 20-ročného Gorkého pozorovania sveta „bosia v“, to nie je iba brilantný krasz vtedajšej ruskej skutočnosti. „Na dne“ to znamená a na dne spoločnosti, ale i

NA DNE DUŠE,

v najskrytejších zákutiach ľudského ja každej jednej z popredných stálo miesto v repertoári. Tieto postavy nemožno díri nejdnoduchšieho európskeho i hrát. I keď sobolešným spôsobom, nestačí dokonca ich ani iba chápať. Treba ich žiť — herec musí byť sám sebou, i keď sa vyjadruje Gorkého vetami. Vetami, z ktorých každá je vy-cielovanou myšlienkou, podstatne citliva, až do mikroskopických detailov plasticky vykreslená zlosterka najrozličnejších charakterov v ich spoločnom bezvýchodiskovom osude — udržala si sympatie a nehabituálny záujem obecenstva o svojom viac ako polstoročnom existovaní, ukazuje sa azda byť a priori nie posledným ktorom úspešnosť inscenácií, ktor je to však naozaj — tá skutočnosť, možnosť porovnanie s vyspelými rutinovanými súborami kladie režiséra i hrovcov pred neľahký problém: ako predstaveniu všetko to, čo u dala iní, ostrieľaní maistri pokúsiť sa dať mu aj voľne vyššie, citlivo uchopiť hru a chcať vyniknúť všetkému toa večne živému a aktuálnemu.

osudov, odsúdením, a zároveň ľubovým súcitom a pochopením. Ostrédnou myšlienkou hry je otázka, kto je vinný tým, že ľudia klesajú „na dno“, prečo strácajú seba i svedomie, meno i tvár. A príviesť diváka ne-

voťjak samého k odpovedi na túto otázku je dielom veľmi náročným.

Režisér Miloš Pietor vystupuje sa zbytočného experimentov nia. Na pozadí veľmi pôsobiveho rámca sedmy Milana Hložka viedol hru v podstate v je pôvodných intenciách, úspešne sa usilujúce vytvoriť maximálnu dramatickú atmosféru pre piateho patetizovania. Skođe že čo sa týka hereckých výkonov, nemožno hovoriť o jednotliosti, skôr naopak, o dosť markantných rozdieloch v prístupe k jednotlivým úlohám, pričom celková hodnotenie vyznieva celkovo v prospech väčšiny mužských predstaviteľov.

NAPRISVEDČIVEJŠIE PÔSOBI

výkon Tibora Bogdana, predstáviteľa postavy Luka. Bogdanovi Luko je skutočne taký, akého Gorkij vytvoril — je to postava nijako nie kladná, zdanihu plná ľaskavého súcitu, pevné odovzdanosti a viery v nemeň teňnosť ľudského osudu, v podstate je to človek chladný i ľahostajný, jeho filozofia nie je východiskom, ale iba prostriedkom, ako sa ľahšie pohybovať krivolakými chodníkmi života.

K Bogdanovu Lukovi najviac sa priblížil Emil J. Horvát svojím poľatím Herca a výborom stvárnil svoje postavy a Jana Hečko ako Babnov a Anu dzej Vandik v olobe Satina.

O ženských predstaviteľkách nemožno už hovoriť v superlatívoch. Elma Zvariková aké Vasilisa Karpavna pôsobila tenoraz pomerne mlá a bezfarebné, citelne zaoštvávajúce za svojou perfektnou Mašou v Čechovových Troch sestrách. Gita Mikulová, Alžbeta Barthová a Gita Masalová podali prepracované výkony dobrej profesionálnej úrovne — chýbala im však tá neodstňovateľná iskra, to voľao, čo každú postavu Gorkého drány nezamazateľne vryje do vedomia diváka. Ak sa však pozeráme na toto predstavenie martinského divadla ako na celok, jednotlivo treba konštatovať, že tento súbor opäť výrazne dokázal svoje kvality a umeleckú úroveň.

16

NA BRATISLAVSKEJ PREHLIADKE VÍŤAZSTVO MARTINČANOV

s Gorkého *Na dne*

Od pondelka do soboty minulého týždňa prebiehala v Bratislave prehliadka inscenácií profesionálnych divadiel k 50. výročiu VOSR, ktoré vyšli víťazne z krajských prehliadok v Košiciach a v Banskej Bystrici, doplnené o inscenácie bratislavské. A bez toho, aby sme ecbeli ovplyvňovať, či predbehnú rozhodnutie poroty vidí sa všetkým, čo prehliadku sledovali, že veniec víťazstva patrí Divadlu SNP v Martine predovšetkým za inscenáciu Gorkého hry *NA DNE*, ktorá sme videli v DPOH v piatok.

Režisér M. Pietor znova potvrdil svoje umelecké kvality ako i tú skutočnosť, že martinský súbor zasa stmelil, umelecky uspokojil a vyprovokoval k výkonom, aké sme od víťazského súboru v Hviezdoslavovom divadle dávno nevideli. Sústredene, cielavedome, premyslene a s jasným zámerom pracuje so súborom i s každým jednotlivcom, pozná ich sily, schopnosti i možnosti, dodáva im sebavedomie a provokuje k zvyšovaniu umeleckých kvalít. Naštudovanie Gorkého je ďalším dôkazom stabilizácie tohto činoherného telesa. A vidí sa mi, že spolupráca s externým dramaturgom V. Strniskom tu tiež prináša svoje zdravé ovocie. A tak chválim toto predstavenie, za prácu režijnú i prístup dramaturgický, za zámeru inscenácií prispôbených preklad J. Ferenčíka, za vytvorenie žiadajúcej atmosféry, za citlivý prejav hercov, za drámy v ľudoch a nie v slovách, za sústredenie sa hercov na vlastné role i na súzvuk s partnermi, za účelnú úpravu i za víťaznú inscenáciu. A bratislavskí diváci, ktorí odmenili toto predstavenie dlhotrvajúcim potleskom, prejavili svoje uznanie a vďaka popri režisérovi predovšetkým tým hercom, čo ostávajú v našej pamäti A. Vandlíkovi, I. Hrabinskému, E. Zvarikovej, E. J. Horváthovi, T. Bogdanovi, ale i N. Hejnej, A. Barthovej, A. Janušovi, G. Mikulovej, S. Mišovicovi, J. Vrzalovi či J. Hečkovi a všetkým ostatným.

A tento úspech je pre Martinčanov predovšetkým záväzkom i

14

MARTINSKÉ
OBDOBIE

13
M. Gorkij: *Na dne*
DSNP Martin, 16. 11. 1967
Andrej Vandlík (Satin)

14
M. Gorkij: *Na dne*
DSNP Martin, 16. 11. 1967
Tibor Bogdan (Luka),
Igor Hrabinský (Barón),
Alžbeta Barthová (Nasťa)

15
Ľud
20. 12. 1967

16
Večerník
18. 12. 1967

17

Čechovove hry sa začali etablovať v slovenských divadlách v 60. a 70. rokoch aj zásluhou režiséra Miloša Pietora. Bol celoživotným obdivovateľom A. P. Čechova a ako prvý na Slovensku uviedol na javisku DSNP Martin Čechovou *Čajku*. Jeden z najvýraznejších úspechov ale dosiahol hrou *Tri sestry*. Interpretoval ju ako urputný, ale zároveň márný zápas o vlastné šťastie a skutočné naplnenie života. Neskôr sa k hre vrátil aj počas pôsobenia na Novej scéne (1972).

20

ČECHOVOVA DRAMATIKA

18

19

21

17
A. P. Čechov: *Čajka*
DSNP Martin, 9. 11. 1963
Alžbeta Barthová (Nina),
Jaroslav Vrzala (Trigorin)

18
A. P. Čechov: *Čajka*
DSNP Martin, 9. 11. 1963
Nada Hejná (Polina),
Ivan Letko (Treplev)

19
A. P. Čechov: *Tri sestry*
DSNP Martin, 21. 1. 1967
Potulní muzikanti,
Nada Hejná (Anfisa)

20
A. P. Čechov: *Tri sestry*
DSNP Martin, 21. 1. 1967
Alžbeta Barthová (Irina),
Ján Blanský (Sol'onyj)

21
A. P. Čechov: *Tri sestry*
DSNP Martin, 21. 1. 1967
Elena Zvaríková-Pappová (Máša),
Alžbeta Barthová (Irina),
Katarína Hrobárová (Ol'ga)

22

ČECHOVOVA DRAMATIKA

24

23

K Čechovovým hrám sa Pietor opakovane vracal. Vo *Višňovom sade* demonštroval osamelosť človeka medzi ľuďmi a márne úsilie o nadviazanie kontaktu s okolitým svetom. Inscenáciou *Ujo Váša* nadviazal na *Tri sestry* a originálnym prístupom dosiahol zaujímavý inscenačný výsledok. Bezútešnú atmosféru vnútorného sveta postáv dotvárali aj Vaničkovej bielo-čierne kostýmy a Šujanova drevená scéna.

22

A. P. Čechov: *Višňový sad*
DSNP Martin, 22. 4. 1971
Emil J. Horváth (Gajev),
Katarína Hrobárová (Ranevská),
Igor Hrabovský (Lopachin)

23

A. P. Čechov: *Višňový sad*
DSNP Martin, 22. 4. 1971
Emil Horváth ml. (Trofimov)

24

A. P. Čechov: *Ujo Váša*
NS Bratislava, 23. 11. 1974
Martin Huba (Ivan Petrovič Vojnickij),
Viliam Polónyi (Telegin)

25

26

DIVADLO NA KORZE

Počas krátkej existencie dnes už legendárneho Divadla na korze (1968 – 1971) Pietor pohostinsky režíroval dve hry a naplno tam uplatnil svoj zmysel pre grotesku a kontrapunkt. Priniesol nové čítanie klasiky ruskej drámy – Gogolovej *Ženby*, v ktorej zdôraznil prvky irónie, grotesky a hyperboly. Inscenácia mala veľmi pozitívny ohlas najmä u mladého publika.

Podobne ako *Ženbu*, aj Čechovove jednoaktovky Miloš Pietor inscenoval ako grotesky. V preklade a úprave Martina Porubjaka boli šité na mieru jednotlivým hereckým predstaviteľom.

27

28

27

A. P. Čechov:

Jubileum – Svadba

Divadlo na korze

Bratislava, 10. 5. 1970

Stano Dančiak (Ivan Jať),

Marta Rašlová (Dášenska),

Martin Huba (Aplombov),

Juraj Kukura (Opitý hosť),

Ľubo Gregor (Mozgovoj),

Mária Svobodová (Nastasja),

Peter Debnár (Žigalov),

Marián Labuda (Güllen)

25

N. V. Gogol: *Ženba*

Divadlo na korze

Bratislava, 3. 5. 1969

Peter Debnár (Praženica),

Marián Labuda st. (Podkolesin),

Ľubo Gregor (Ževakin),

Martin Huba (Anučkin)

26

N. V. Gogol: *Ženba*

Divadlo na korze

Bratislava, 3. 5. 1969

Martin Huba (Anučkin),

Zora Kolínska (Agafia Tichonovna),

Marián Labuda st. (Podkolesin)

28

A. P. Čechov:

Jubileum – Svadba

Divadlo na korze

Bratislava, 10. 5. 1970

Marián Labuda (Chirin),

Zora Kolínska (Tatiana)

29

Na Novú scénu nastúpil Miloš Pietor v roku 1971. Inscenáciou *Statky-zmätky* sa v roku 1972 otvárala rekonštruovaná budova Štúdia Novej scény na Suchom mýte. Pietor sa pri svojej režijnej interpretácii odklonil od inscenačnej tradície slovenskej klasiky, ktorá idealizovala slovenský vidiek, a pristúpil k nej s polemickým dramaturgicko-režijným výkladom. *Statkom-zmätkom* dal silný spoločenský apelatívny tón a odkryl drsnosť sociálnych vzťahov na dedine. Inscenácia *Hamleta* sa stala jedným zo základných stavebných kameňov pri profilovaní divadla Nová scéna. Miloš Pietor zobrazil Hamleta ako osamelého človeka, ktorý hľadá pravdu a spravodlivosť.

31

29
J. G. Tajovský: *Statky-zmätky*
Štúdio NS Bratislava, 22. 11. 1972
Juraj Kukura (Ďurko), Irena Pašková (Žofa),
Viliam Polónyi (Palčík)

30
J. G. Tajovský: *Statky-zmätky*
Štúdio NS Bratislava, 22. 11. 1972
Magda Vášáryová (Zuzka),
Eliška Müllerová (Kata),
Viktor Blaho (Kamenský)

31
W. Shakespeare: *Hamlet*
NS Bratislava, 15. 2. 1974
Martin Huba (Hamlet),
Ofélia (Magda Vášáryová)

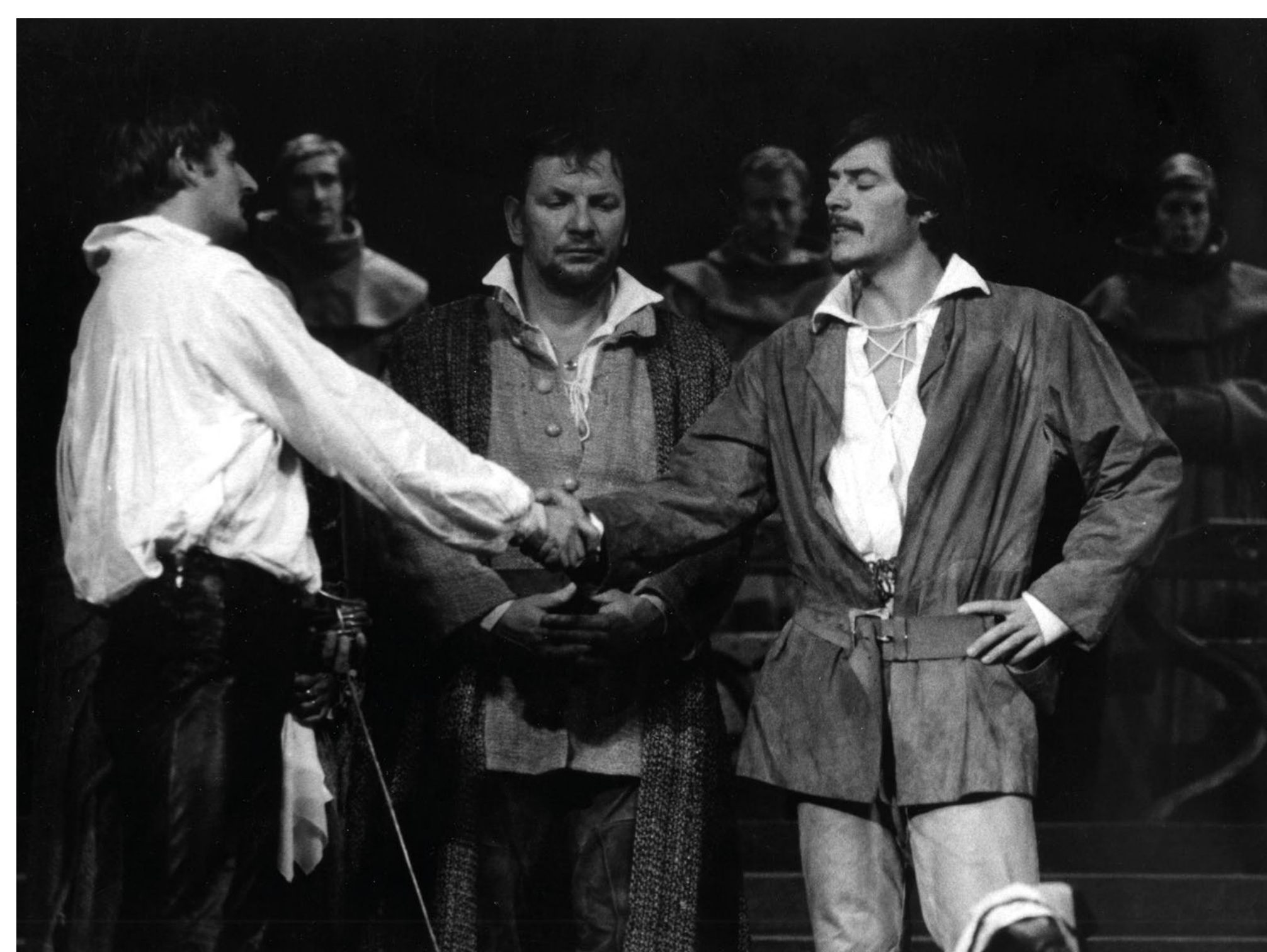
32
W. Shakespeare: *Hamlet*
NS Bratislava, 15. 2. 1974
Martin Huba (Hamlet),
Vladimír Müller (Claudius),
Juraj Kukura (Laertes)

30

DIVADLO
NOVÁ SCÉNA

32

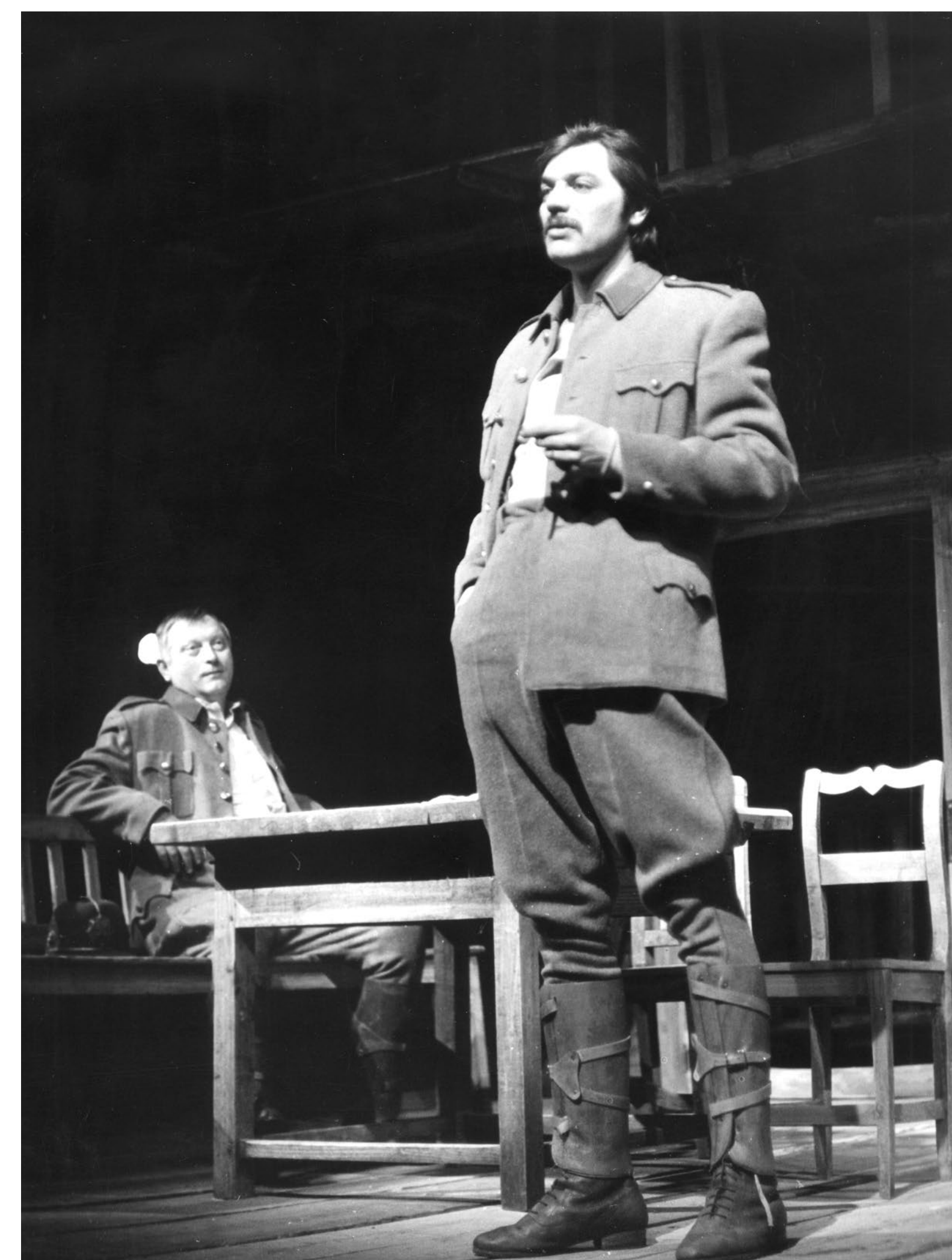

Miloš Pietor sa opätovne vrátil k Tajovského dramatiky v roku 1978. Zakladateľa slovenskej realistickej drámy chcel priblížiť súčasnému obecnstvu a režijné uchopenie podčiarklo súčasnosť textu.

V *Novom živote* opäť priniesol nový pohľad na slovenskú klasiku, búral mýty o peknote slovenského národa.

Autorovo dielo dotvoril tak, aby vyhovovalo jeho režijnému zámeru – odkryť charaktery dramatických osôb a motívy ich konania.

V prípade inscenácie *Hriech* vytvoril spolu s dramaturgom Jánom Sládečkom z jednoaktoviek *Matka*, *V službe*, *Hriech*, *Tma* jednu hru a inscenačná forma opäť niesla režisérov výrazný rukopis.

33

34

35

36

JOZEF GREGOR
TAJOVSKÝ

33

J. G. Tajovský: *Nový život*
SND Bratislava, 4. 2. 1978
Ján Géc (Žandár), Juraj Kukura (Pišta)

34

J. G. Tajovský: *Nový život*
SND Bratislava, 4. 2. 1978
Mária Kráľovičová (Kata),
Vilma Jamnická (Barbora Chvojková),
Anna Javorková (Anička)

35

J. G. Tajovský: *Hriech*
SND Bratislava, 25. 5. 1985
Leopold Haverl (Ďuro Boháč),
Zdena Gruberová (Zuza Holúbková)

36

J. G. Tajovský: *Hriech*
SND Bratislava, 25. 5. 1985
Leopold Haverl (Ďuro Boháč),
Ivo Gogál (Štefan Koreň),
Dagmar Sanitrová (Anička)

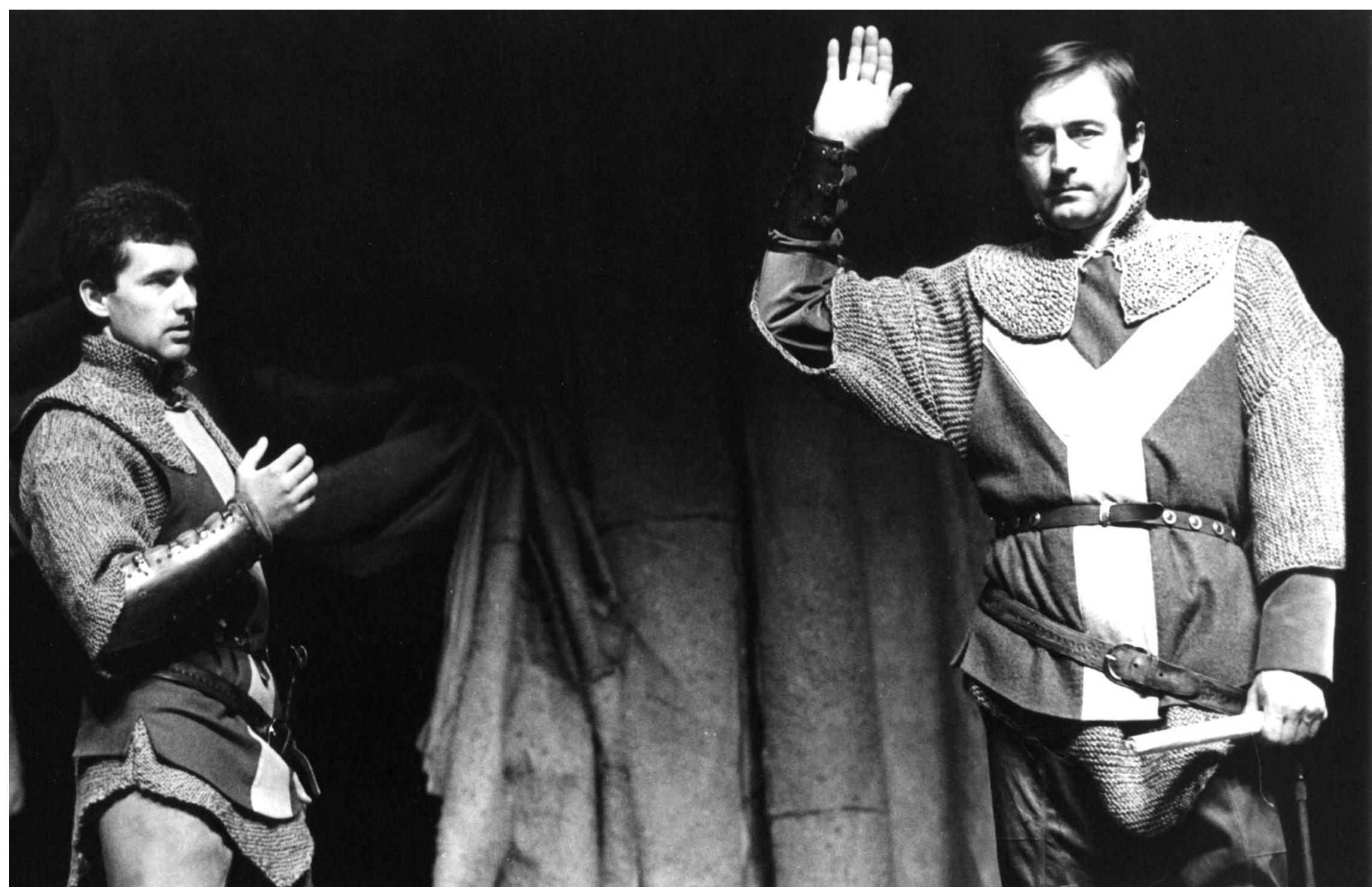
37

WILLIAM SHAKESPEARE

38

39

40

V činohre Slovenského národného divadla sa Miloš Pietor predstavil ako režisér anglosaskej drámy. V Shakespearovej dramatiky videl okrem vlastnej umeleckej prezentácie aj možnosť, ako reflektovať spoločnosť. V 80. rokoch inscenoval tri Shakespearove historické kroniky. Išlo o prvé uvedenie týchto hier v SND a pri *Richardovi II.* a *Henrichovi IV.* o vôbec prvé uvedenie na Slovensku. Všetky tri tragédie sa týkali boja o politickú moc a boli umeleckou výzvou nielen pre režiséra, ale aj pre herecký súbor.

37

W. Shakespeare: *Richard II.*
SND Bratislava, 28. 6. 1980
Martin Huba (Richard II.)

38

W. Shakespeare: *Richard II.*
SND Bratislava, 28. 6. 1980
Emília Vášáryová (Kráľovná Isabel),
Eva Mária Chalupová (Prvá dáma na dvore)

39

W. Shakespeare: *Henrich IV.*
SND Bratislava, 6. 10. 1984
Peter Rúfus (Sir Walter Blunt),
Michal Dočolomanský (Hospur)

40

W. Shakespeare: *Richard III.*
SND Bratislava, 2. 5. 1987
Emília Vášáryová (Elizabeth, kráľovná),
Dušan Jamrich (Richard, vojvoda z Gloucestra)

41

K anglosaskej dramatiky sa vrátil prostredníctvom hry anglického dramatika **Ronalda Harwooda**, ktorá čerpala námet z atraktívneho divadelného zákulisia. Miloš Pietor tu našiel vynikajúcich partnerov v predstaviteľoch titulných postáv – **Otibora Filčíka** a **Martina Hubu**.

Stretnutie s chorvátskou drámou priniesla režijne dômyselne vybudovaná inscenácia o rozklade jednej šľachtickej rodiny, diela veľikána chorvátskej literatúry a drámy **Miroslava Krležu**. Pietorova inscenácia stála predovšetkým na trojici hercov: **Martin Huba**, **Emília Vášáryová** a **Ladislav Chudík**.

43

42

41
Ronald Harwood: *Garderobier*
 SND Bratislava, 23. 2. 1985
 Štefan Figura (Geoffrey), Ctibor Filčík (Sir)

42
Ronald Harwood: *Garderobier*
 SND Bratislava, 23. 2. 1985
 Ctibor Filčík (Sir), Martin Huba (Norman)

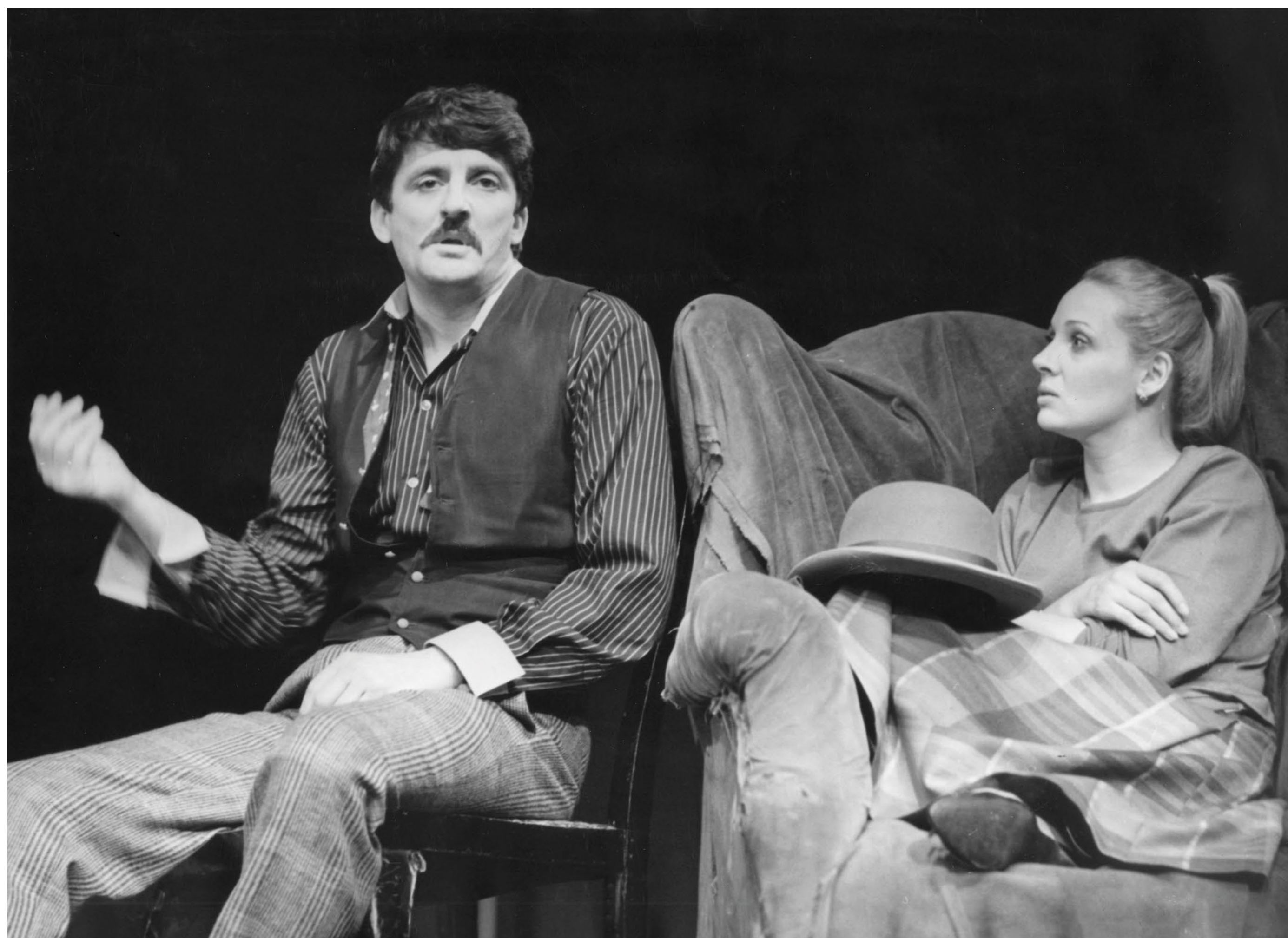
43
M. Krleža: *Páni Glembayovci*
 Malá scéna SND Bratislava, 17. 5. 1986
 Martin Huba (León Glembay),
 Zuzana Kocúriková (Sestra Angelika Glembayová)

44
M. Krleža: *Páni Glembayovci*
 Malá scéna SND Bratislava, 17. 5. 1986
 Emília Vášáryová (Barónka Castelliová-Glembayová),
 Ladislav Chudík (Ignác Jacques)

44

45

45

J. Osborne: *Komik*
Malá scéna SND Bratislava, 29. 4. 1988
Martin Huba (Archie Rice),
Zdena Studenková (Jean Riceová)

46

J. Osborne: *Komik*
Malá scéna SND Bratislava, 29. 4. 1988
Ladislav Chudík (Billie Rice),
Zdena Gruberová (Phoebe Riceová),
Zdena Studenková (Jean Riceová)

47

P. O. Hviezdoslav: *Herodes a Herodias*
SND Bratislava, 20. 4. 1990
Peter Rúfus (Náčelný kňaz),
Maroš Kramár (Ján Krstiteľ),
Richard Stanke (Ondrej)

48

P. O. Hviezdoslav: *Herodes a Herodias*
SND Bratislava, 20. 4. 1990
Martin Huba (Herodes),
Emília Vášáryová (Herodias)

46

47

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ DIVADLO

Inscenácia známej Osbornovej hry z prostredia londýnskej bohémy priniesla na javisko tému zmarených životov, falošných predstieraní, stratených hodnôt s hlbokými psychologickými až patologickými tónmi.

Pri príležitosti 70. výročia SND uviedlo divadlo inscenáciu *Herodes a Herodias* v jazykovej transkripcii básnika Štefana Moravčika, ktorá bola Pietorovou poslednou réžiou.

48

